

Komplex tervezés I. – 2023_2024_1

Tájékoztató

a féléves terv elkészítéséhez

A tantárgy legfontosabb célja, hogy a hallgató egy olyan építészeti tervezési szemlélet sajátítson el, mely a környezet adottságainak, problémáinak helyzetfeltárása során kialakított programból kiinduló, abba szervesen illeszkedő, a környezetéhez minél érzékenyebben viszonyuló épületet eredményez. Építészeti tervezés olyan komplex szemlélettel, ahol a magas minőségű építészeti formálás mellett nemcsak a szakági, szerkezeti vonatkozások, de a tágabb környezet, valamint a belső terek szempontjai is érvényesülnek. A tervezés közben a hallgató az építészeti tervezésben szerepet játszó szakterületek szempontjait is megtanulja összeegyeztetni. A tantárgy lényegi eleme, hogy egy bonyolult tervezési feladaton keresztül ismeri meg a hallgató a tervezés valódi összetettségét, az ehhez szükséges komplex gondolkodást.

A Komplex tervezési kurzus két félévre tagozódik, a Komplex I. keretében a tervet építési engedélyezési terv szinten kell feldolgozni, a Komplex II. alatt a terv részletes műszaki feldolgozására kerül sor. A Komplex I. során célunk egy engedélyezési szintű terv készítése és az ahhoz vezető folyamat több szempontú, a lényegi tartalmi és műszaki-formai elemekre koncentráló modellezése. A tervezési folyamat a hallgató önálló munkájával, a tanszék által biztosított konzulensek közreműködésével valósul meg. A tervezést konzultáció, nyilvános bemutatás és kritika, továbbá műhelymunka, beszélgetés segíti. A hallgató által választott és feldolgozott, a tanszék által jóváhagyott tervezési program alapján, folyamatos társtanszéki konzultációval kell elkészíteni a létesítmény terveit 1:100-as léptékben és részletezettségben, az alábbiak szerint:

Beadandó és bemutatandó munkarészek:

1. Koncepcióterv – beépítési javaslat 2. Vázlatterv 3. Féléves terv

Munkarészek részletezése:

1. Koncepcióterv – beépítési javaslat

A hallgató az általa választott helyszínrre a kiadott program alapján elkészíti és nyilvánosan bemutatja a beépítési (helyszínrajzi) tervjavaslatot. A feladatrész tartalma a következő:

- 1.0 Program bemutatása: a tervezendő létesítmény megnevezése, főbb funkcióinak ismertetése, funkciósema készítése.
- 1.1 Helyszín bemutatása – a hallgató által választott helyszínről fotók, továbbá helyszínrajz bemutatása, ábrázolva és kommentálva a beépítésre vonatkozó előírásokkal.
- 1.2 A választott feladathoz/helyszínhez kapcsolódó min. 3 előkép rövid ismertetése / pontos adatokkal, hely, funkció, tervező, építés/tervezés éve, méret, relevancia, stb.
- 1.3 Helyszínrajz 1:1000 vagy 1:500 léptéknek megfelelő részletezettséggel:

- a./ a létesítmény(ek) elhelyezését
 - b./ a külső teher- és személyforgalom megoldását az útvonalak, várakozók, rakodók jelölésével, a telek feltárásának és közúti, külső kapcsolatainak javaslatával
 - c./ a járulékos építmények elhelyezését
 - d./ a bejáratok jelölését
 - e./ a telek tájolását, az uralkodó szélirányt
 - f./ a bővítés és meglévő épülethez történő csatlakoztatás esetén a kapcsolódás lehetőségét
 - g./ telekmegosztás esetén a tervezett telekhatárokat
 - h./ a telekre vonatkozó beépítési előírásokat, valamint a tervezett épület ezen paramétereit összehasonlító táblázat formájában a helyszínrajzon.
- 1.4 Diszpozíciós alaprajz 1 lapon (lehet a helyszínrajzzal együtt is) – a tervezett épület földszinti alaprajzát jelöli a főbb helyiségek alaprajzi kontúrjával, pillérháló jelzésével, a megértéshez szükséges funkciósema/folyamatábra ábrázolásával
- 1.5 Tömegvázlatok, látványtervek – a tervezett épület, építészeti beavatkozás vázlatos megjelenítése madártávlatból vagy fotómontázsként, látványtervként.
- 1.6 Modell – a helyszínrajzzal lehetőleg azonos léptékben készüljön, tüntesse fel a közvetlen környezetet és a terep lejtési viszonyait is.

2. Vázlatterv

A beépítési javaslatok bírálata és korrekciója után hallgató elkészíti és nyilvánosan bemutatja a tervezett létesítmény vázlattervét az alábbiak szerint:

- 2.0 Tervezési programot: a koncepciótervhez képest amennyibe változott, ha nem, akkor is röviden be kell mutatni!
- 2.1 Helyszínrajz 1:500 léptéknek megfelelően részletezve, amely tartalmazza:
 - a./ telekhatárokat, kerítéseket, kapukat, bejáratokat, parkolókat
 - b./ lejtős terepen a rétegvonalakat, a rendezett terep megjelenítését, fontosabb szintmagasságokat
 - c./ a csatlakozó külső- és belső úthálózatot
 - d./ égtájat és uralkodó szélirányt
 - e./ a telekre tervezett épületeket, építményeket és megnevezésüket a főbb kitűzési méreteikkel és szintadataikkal együtt
 - f./ az utak, térburkolatok, zöldterületek jelölését, megnevezését, lejtős terep esetén főbb szintadataikat
 - g./ párkány- és gerincmagasságot, szintek számát
 - h./ a közművek nyomvonalát (telken kívül és belül is)
 - i./ a közlekedési-, szállítási-, közúti-és személyforgalmat jól elkülönülő jelöléssel
 - j./ a bővítés esetleges lehetőségét.
- 2.2 Alaprajzok 1:200 léptékben valamennyi szintről az alábbiak szerint:
 - a./ égtáj és szélirány jelölése
 - b./ a főbb méretek megadása (külső méretek, traktusmélységek, pillér-raszter mérete, szintadatok,

- stb.)
 - c./ ajtók, ablakok, bejáratok jelölése
 - d./ állandó berendezési tárgyak valamint a megértéshez szükséges berendezések ábrázolása
 - e./ a helyiségek megnevezése és alaprajzi mérete
 - f./ belső személy-, teher- és gazdasági forgalom jelölése.
- 2.3 Metszetek 1:200 léptékben az alaprajzoknak megfelelő kidolgozásban a megértéshez szükséges számban – legalább 2 egymásra merőleges síkkal felvett metszet szükséges, ajánlott a lépcsőn keresztül, amennyiben többszintes az épület. Tartalmilag az alábbiak szerint kell kidolgozni:
- a./ tartó-és térelhatároló szerkezetek ábrázolása szükséges
 - b./ jellemző magassági méreteket meg kell adni
 - c./ alkalmazott szerkezeteket és anyagokat meg kell nevezni.
- 2.4 Homlokzatok 1:200 léptékben a létesítmény legalább két, meghatározó oldaláról.
- 2.5 Modell – a helyszínrajzzal lehetőleg azonos léptékben készüljön, tüntesse fel a közvetlen környezetet és a terep lejtési viszonyait is.
- 2.6 FIGYELEM: a vázlattevi szakaszban a szakági tanszékek felé is le kell adni bizonyos munkarészeket, ezek tartalmáról és a beadás időpontjáról az adott tanszék honlapján kell tájékozódni!

3. Féléves terv

Bemutatott és jóváhagyott vázlattevi alapján hallgató elkészíti a féléves tervet, amely az építészeti munkarészekeken túl a társtanszéki (tartószerkezeti, épületszerkezeti, épületgépészeti és építéskivitelezési) feladatrészekből áll. Az építész tervanyag részletes tartalma a következő:

- 3.1 Helyszínrajz 1:500 léptékben, tartalma 2.1 szerinti
- 3.2 Alaprajzok 1:100 léptékben a konzulenssel egyeztetve,
Az egész épületet bemutató tervlapokon jól olvashatóan jelenjenek meg a belső téri kapcsolatok, térarányok, térformák, az épület egészének mobil és beépített bútorozása. A tervek léptéke: $m=1:100$, tartalma a 2.2 szerinti, azon kívül az alábbiak szerinti:
 - a./ a főbb méreteken túl az egyes helyiségek méreteit megadó kótákat is tartalmazza;
 - b./ az ajtókat nyitási iránnyal, az ablakokat osztással együtt tartalmazza,
 - c./ a funkcióhoz szükséges bútorozást jelölni kell,
 - d./ a helyiségek megnevezését, méretét és burkolatát is meg kell adni,
 - e./ a közvetlen környezetet szintén ábrázolni kell.
- 3.3 Metszetek 1:100 léptékben, a teljes terv megértéséhez szükséges számban, tartalmazzák:
 - a./ a jellemző magassági méreteket, továbbá a szerkezet alaprajzi/raszter méreteit
 - b./ szintmagasságokat
 - c./ a szerkezetek, anyagok megnevezését, rétegrendeket
 - d./ a fontosabb, nagyobb helyigényű épületgépészeti berendezéseket.
- 3.4 Homlokzatok 1:100 léptékben az összes eltérő homlokzatról.
- 3.5 Látványtervek tetszőleges technikával, az épület külső tömegét legalább két nézőpontból bemutatva, a környezet ábrázolásával.

3.6 Belsőépítészeti tartalom

A tervezett épület jellegzetes közösségi tereinek (pl.: minimum két, egymástól független, vagy egymással kapcsolatban lévő tér) atmoszférájának megtervezése. A feladat célja az építészeti tér alakját meghaladó, annak atmoszféráját meghatározó elemek vizsgálata és definiálása. A terv mutassa be a tér fényeit, felületeit, berendezésének karakterét, színeit, „illatait”. A tervezés folyamán nem kell részlettervi szintre eljutni, elsősorban az összhatás vízióját kell átélhetővé tenni.

Az épület egészének kidolgozásánál törekedni kell az épület külső és belső tereinek egységes, összehangolt kidolgozása. A belső terek átgondolt háttérrel adjanak a választott funkciónak, ügyelve a térarányokra, térformálásra, térkapcsolatokra, bevilágításra, bútorozásra.

- a./ A választott tér atmoszféráját bemutató kétdimenziós rajz, kollázs, festmény...stb., de nem lehet renderelt látványterv. A kézi technika eredménye az atmoszféra megjelenítése a megtervezetlen, de pontosnak tűnő részletek helyett.
- b./ A választott tér modellje és a modelltől készített min. 1-3 db utómunkával kiegészített fotó. Három dimenziós modell (makett). Javasolt a nagyobb lépték, amelyben bevilágítási kísérletek végezhetőek. A modell készülhet az épület egy-egy részéről, amely a koncepció fő karakterét adja. A modell lehet anyagában kifejező, de lehet neutrális, fotózható, amelyet később kétdimenziós utómunkában lehet kiegészítő tartalmakkal ellátni. Javasolt modell lépték 1:50 vagy nagyobb.
- c./ Moodboard az épületben megjelenő anyagokról
- d./ A belsőépítészeti tartalmak összefoglalása egy külön, 'Belsőépítészet' megnevezésű – a tervdokumentáció rajzméretéhez igazított – rajzlapon / tablón.

3.7 Műleírások – az egyes konzultáló tanszékek előírásainak megfelelően a következő fejezetekre bontva:

- a./ Építészeti műleírás, tartalmazza: a terv koncepcióját, a létesítmény és az egyes épületeinek, épületrészeinek rendeltetését, befogadóképességét, környezeti kapcsolatait-illeszkedését. Utolni kell a bővítés lehetőségére, ismertetni kell a tereprendezés és parkosítás javaslatát, az épületet alaprajzi kialakítását (funkció), az épület(ek) tartószerkezeti rendszerét (szerkezet), továbbá az építészeti kialakítás, homlokzatképzés és tömegformálás főbb indokait, ezen kívül a szükséges szakági műleírások (a konzultáló tanszékek előírásainak megfelelően):
- b./ Épületszerkezeti műleírás + kötelező munkarészek a tanszékkal egyeztetve/a feladatkiírás szerint;
- c./ Tartószerkezeti műleírás + kötelező munkarészek a tanszékkal egyeztetve/a feladatkiírás szerint;
- d./ Épületgépészeti műleírás + kötelező munkarészek a tanszékkal egyeztetve/a feladatkiírás szerint;
- e./ Építéskivitelezési műleírás + kötelező munkarészek a tanszékkal egyeztetve/a feladatkiírás szerint.

Önállóan készíthető tervfeladat

A képesség típusú kompetencia komplex értékelési módja önállóan készíthető tervfeladat formájában, egy alkalommal a félév során. A tervfeladat témája alapvetően a tervezői készségek önálló gyakorlására, a megszerzett ismeretek alkalmazására fókuszál, így a helyzet- és probléma felismerést, valamint az arra adható építészeti válasz minőségét helyezi a középpontba. A feladatot a tantárgyfelelős dolgozza ki, tartalmát, követelményeit, elkészítési körülményeit és a ráfordítható időtartamot is meghatározva. Az önállóan készíthető feladatot nyilvános prezentáción kell bemutatni, szóbeli értékelést követően ötfokozatú skálán kerül értékelésre.

Egyéb előírások, a félévi tanulmányi munka elismerésének feltételei:

A./ Alaki, formai követelmények: valamennyi munkarész tetszőleges technikával készíthető. A félévközi és félévvégi leadások és bemutatások alkalmával pdf formátumot kell csak beadni és ppt formátumban a prezentációkat bemutatni.

B./ A gyakorlatokon való részvétel a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat, valamint az ezt kiegészítő BME és Kari határozatok alapján végzendő.

C./ A féléves tervfeladatot az ütemtervnek megfelelően a megjelölt határidőre – a készültségi foktól függetlenül – be kell adni.

D./ Az önálló tervezési feladat legalább elégséges szintű eredménye.

E./ Tervbeadás a kari rendelkezés és az adott félévre vonatkozó ütemterv szerint.

A terv osztályzatába az építészeti feladatrész 60%-os, az egyes társtanszéki feladatok 10-10%-os arányban számítanak bele. A féléves jegy a terv (85%) és a félévközi teljesítmény (15%-önálló tervezési feladat) súlyozott átlaga alapján alakul.

Budapest, 2023. augusztus 24.

Bartók István DLA egy. docens
tantárgyfelelős